

Wettelijke bepalingen met betrekking tot de jaarrekening van ondernemingen

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Nr. 1

ONTWERP VAN WET

Nr. 2

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van Wet houdende wettelijke bepalingen met betrekking tot de jaarrekening van ondernemingen.

De toelichtende memorie, die het Wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Soestdijk 13 mei 1968.

JULIANA.

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de wettelijke regelen omtrent de jaarrekening van ondernemingen te herzien;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1. In deze wet wordt verstaan onder:

onderneming: de naamloze vennootschap, de coöperatieve vereniging, de onderlinge waarborgmaatschappij, alsmede de rechtspersoon met coöperatief karakter in de zin van artikel 1, eerste lid onder c, eerste zinsnede, van de Wet toezicht kredietwezen, ook indien deze geen coöperatieve vereniging is;

jaarrekening: de balans en winst- en verliesrekening met als bijlage de toelichting op deze stukken zowel in de vorm waarin zij door het bestuur der onderneming zijn opgemaakt, als in de vorm waarin zij door het bevoegde orgaan der onderneming zijn vastgesteld of goedgekeurd.

Artikel 2. De jaarrekening geeft een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen en het resultaat der onderneming, alsmede voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat, omtrent haar solvabiliteit en liquiditeit.

Artikel 3. 1. De balans met de toelichting geeft getrouw en stelselmatig de grootte en de samenstelling van het vermogen van de onderneming op het einde van het boekjaar weer.

2. De winst- en verliesrekening met de toelichting geeft getrouw en stelselmatig de grootte en de samenstelling van het resultaat van de onderneming over het boekjaar weer.

Artikel 4. De samenvoeging, de ontleding en de rangschikking der gegevens in de jaarrekening zijn gericht op het inzicht dat de jaarrekening krachtens artikel 2 beoogt te geven. Daarbij worden in ieder geval de voorschriften, vervat in de hoofdstukken II en III, in acht genomen.

Artikel 5. 1. De grondslagen waarop de waardering van de activa en de passiva in de balans en de bepaling van het resultaat berusten, voldoen aan normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd.

2. De toelichting geeft een uiteenzetting omtrent deze grondslagen.

3. Een wijziging in de grondslagen wordt, indien zij van wezenlijk belang is, uitdrukkelijk vermeld, onder mededeling van haar invloed op het vermogen en het resultaat.

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Artikel 6. Voor zover dit voor het verkrijgen van een getrouw beeld van de samenstelling van het eigen vermogen en het resultaat van de onderneming nodig is, worden reserves en wijzigingen daarin afzonderlijk in de jaarrekening vermeld en toegelicht.

Artikel 7. De winst- en verliesrekening of de toelichting daarop vermeldt het bedrag der bezoldigingen van commissarissen gezamenlijk, verdeeld naar de bedragen aan vaste beloningen, tantièmes en andere vormen van bezoldiging; tevens wordt vermeld, of de belasting op deze bezoldiging ten laste van de onderneming komt. De jaarrekening vermeldt het aantal der commissarissen en het aantal van degenen onder hen die geen bezoldiging ontvangen.

Artikel 8. 1. In de winst- en verliesrekening of de toelichting daarop wordt opgenomen de bestemming van de winst en de verwerking van het verlies met vermelding van de statutaire bepalingen dienaangaande.

2. Tevens wordt bij de jaarrekening overgelegd de verklaring van de deskundige die overeenkomstig de artikelen 42a of 51b van het Wetboek van Koophandel, artikel 30 van de Wet op de Coöperatieve Verenigingen 1925 of artikel 38 van deze wet is belast met het onderzoek van de jaarrekening. Voor zover de jaarrekening niet aan de bepalingen van deze wet voldoet, maakt de verklaring daarvan melding.

HOOFDSTUK II

Nadere bepalingen omtrent de balans en de toelichting

Artikel 9. De mededeling van de gegevens, bedoeld in dit hoofdstuk, geschiedt in de balans of in de toelichting.

Artikel 10. Bij de vaste activa worden onderscheiden:

- a. de bedrijfsgebouwen en -terreinen;
- b. de machines en installaties;
- c. andere duurzame bedrijfsmiddelen;
- d. de niet in het productieproces opgenomen vaste activa.

Artikel 11. 1. Voor zover immateriële activa in de balans worden opgenomen, worden zij gewaardeerd op ten hoogste het bedrag van de kosten die de onderneming daaraan heeft besteed, verminderd met het bedrag der afschrijvingen.

2. Bij de immateriële activa worden onderscheiden:

- a. goodwill;
- b. octrooien;
- c. licenties;
- d. auteursrechten;
- e. concessies en vergunningen;
- f. voorbereidings- en aanloopkosten.

Artikel 12. 1. Omtrent de waarde van deelneming in het kapitaal van andere ondernemingen alsmede omtrent wijziging van deze waarde tijdens het afgelopen boekjaar worden zo getrouw mogelijk inlichtingen verstrekt. Als deelneming wordt in ieder geval beschouwd het rechtstreeks of middellijk voor eigen rekening houden van aandelen of van certificaten van aandelen van een onderneming tot ten minste een vierde gedeelte van haar geplaatst kapitaal.

2. De inlichtingen omtrent de wijziging van de waarde vermelden afzonderlijk het bedrag van de wijziging die voortvloeit uit de resultaten van de deelnemingen.

3. Het bedrag van de vorderingen ten laste van ondernemingen in welker kapitaal wordt deelgenomen, wordt vermeld.

Artikel 13. 1. Omtrent de ondernemingen waarin de onderneming rechtstreeks of middellijk voor meer dan de helft van het geplaatst kapitaal deelneemt, worden zo getrouw mogelijk

alle inlichtingen verstrekt, die krachtens deze wet in de jaarrekening moeten voorkomen. Aan deze verplichting kan worden voldaan door in de toelichting op de jaarrekening der deelnemende onderneming een geconsolideerde jaarrekening dan wel afzonderlijke of samengevoegde jaarrekeningen van deze ondernemingen op te nemen.

2. Het vorige lid geldt niet voor een deelnemende onderneming waarvan het gehele kapitaal rechtstreeks of middellijk door een andere onderneming is verstrekt, welke reeds aan het voorschrift van het vorige lid voldoet.

3. Een onderneming waaromtrent de gegevens overeenkomstig het eerste lid reeds in de jaarrekening van een andere onderneming worden opgenomen en die haar jaarrekening niet ten kantore van het handelsregister behoeft neder te leggen, behoeft haar jaarrekening niet volgens de eisen van deze wet in te richten, indien al haar aandeelhouders of leden daarmede voor de afloop van het boekjaar hebben ingestemd.

Artikel 14. 1. De ondernemingen waarin de onderneming rechtstreeks of middellijk voor meer dan de helft van het geplaatst kapitaal deelneemt, worden in de jaarrekening bij name en met vermelding van hun zetel genoemd.

2. De onderneming kan vermelding in de jaarrekening achterwege laten, indien zij een lijst van de namen der ondernemingen waarin zij een meerderheidsdeelneming heeft, ter inzage van een ieder ten kantore van het handelsregister nederlegt en in haar jaarrekening naar deze lijst verwijst.

3. De deelnemende onderneming is niet verplicht tot vermelding van de namen van ondernemingen waarin zij een meerderheidsdeelneming heeft, voor zover:

a. de gezamenlijke activa van die niet met name vermelde ondernemingen niet meer bedragen dan 15% van de activa der deelnemende onderneming, verminderd met het in laatstbedoelde activa begrepen bedrag der waarde van haar meerderheidsdeelnemingen en vermeerderd met het bedrag der gezamenlijke activa van de ondernemingen waarin zij een meerderheidsdeelneming heeft, of

b. Onze Minister van Economische Zaken de onderneming op haar verzoek wegens gewichtige belangen ontheffing van de verplichting tot vermelding in de jaarrekening heeft verleend; deze ontheffing kan hetzij voor één jaar, hetzij voor een aantal opeenvolgende jaren, doch ten hoogste vijf, worden gegeven.

4. Heeft de onderneming op grond van het vorige lid vermelding van de naam van een of meer ondernemingen achterwege gelaten, dan vermeldt zij dit in haar jaarrekening.

Artikel 15. 1. De artikelen 12—14 zijn van overeenkomstige toepassing op andere deelnemingen dan die in ondernemingen in de zin van deze wet.

2. Met betrekking tot buitenlandse deelnemingen kan aan artikel 13 worden voldaan door de laatste jaarrekeningen, opgemaakt volgens voorschrift van het toepasselijk buitenlands recht, al dan niet samengevoegd in de toelichting van de jaarrekening op te nemen of ter inzage van een ieder ten kantore van het handelsregister neder te leggen en in de toelichting naar deze nederlegging te verwijzen.

Artikel 16. Heeft de onderneming belangrijke voorraden van verschillend karakter, zoals grondstoffen, hulpstoffen, halffabrikaten, werk in uitvoering, gereed produkt of handelsvoorraden, dan worden zodanige groepen afzonderlijk vermeld.

Artikel 17. Heeft de onderneming belangrijke, naar hun aard te onderscheiden groepen vorderingen, zoals die op handelsdebiteuren, op afbetalingsdebiteuren, door hypotheek gedekte vorderingen, en verleende kredieten, dan vinden deze groepen afzonderlijk vermelding.

Artikel 18. Vermeld wordt het bedrag der wissels die de onderneming heeft verdisconteerd en in verband waarmede zij nog risico loopt.

Artikel 19. 1. Afzonderlijk worden vermeld:

- a. kasmiddelen en bank- en giro-saldi;
  - b. de gezamenlijke waarde van de fondsen die zijn opgenomen in de prijscourant van enige Nederlandse of buitenlandse beurs, voor zover het houden daarvan niet leidt tot een deelneming;
  - c. de gezamenlijke waarde van de overige fondsen, voor zover het houden daarvan niet leidt tot een deelneming.
2. Omtrent saldi wordt medegedeeld, in hoeverre deze niet terstond opeisbaar zijn; omtrent de saldi en de fondsen wordt vermeld, in hoeverre deze niet ter vrije beschikking van de onderneming staan.

Artikel 20. 1. Het eigen vermogen wordt onderscheiden in het geplaatste kapitaal en de reserves.

2. Omtrent het geplaatste kapitaal van een naamloze vennootschap geschiedt mededeling van:

- a. het bedrag, gesplitst naar de soorten aandelen;
- b. de gegevens omtrent storting;
- c. de nominale waarde van de ingekochte, doch niet ingetrokken aandelen en het bedrag waartegen zij in de balans zijn opgenomen;
- d. de namen van de houders van aandelen of andere rechten waarvan het bezit buitengewone bevoegdheden verschafft anders dan op het gebied van de verdeling van de winst of van het saldo bij vereffening, alsmede het aantal van de aandelen of rechten van deze soort, dat elk hunner houdt.

3. Indien aandelen of rechten als bedoeld in het vorige lid onder *d*, worden gehouden door een rechtspersoon, geschiedt tevens mededeling van de namen van de bestuurders van die rechtspersoon.

4. Het tweede lid onder *d* en het derde lid zijn niet van toepassing voor zover Onze Minister van Economische Zaken aan de onderneming op haar verzoek wegens gewichtige belangen ontheffing van de verplichting tot vermelding in de jaarrekening heeft verleend; deze ontheffing kan hetzij voor één jaar, hetzij voor een aantal opeenvolgende jaren, doch ten hoogste vijf, worden gegeven.

5. De vorige leden zijn van overeenkomstige toepassing op de ondernemingen die geen naamloze vennootschap zijn.

6. De reserves worden onderscheiden in groepen, zoals agio-reserve, herwaarderingsreserve en ingehouden winst.

Artikel 21. Indien jegens de onderneming in de statuten rechten op het gebied van de verdeling van de winst of van het saldo bij vereffening zijn verleend in de vorm van oprichtersbewijzen, winstbewijzen en dergelijke, wordt per soort het aantal dat daarvan in omloop is, medegedeeld.

Artikel 22. 1. Bij de schulden met een looptijd van meer dan een jaar worden onderscheiden de groepen:

- a. obligatieleningen en pandbrieven;
- b. schulden aan schuldeisers in wier kapitaal de onderneming deelneemt;
- c. schulden aan schuldeisers die in het kapitaal der onderneming deelnemen;
- d. schulden ter zake van pensioenen;
- e. overige schulden met een looptijd van meer dan een jaar.

2. Aangegeven wordt voor welke groepen van deze schulden zekerheid is gesteld en in welke vorm dit is geschied, als-

mede ten aanzien van welke groepen schulden de onderneming zich heeft verbonden haar goederen niet te bezwaren.

3. Vermeld wordt het niet verstreken gedeelte van de looptijden der leningen, alsmede het rentepercentage.

4. Bij converteerbare leningen worden de voorwaarden van conversie medegedeeld.

5. Vermeld wordt het bedrag dat de onderneming ter aflossing van haar schulden met een looptijd van meer dan een jaar moet betalen tijdens het boekjaar, volgend op dat waarop de jaarrekening betrekking heeft.

6. Het derde en het vijfde lid zijn niet van toepassing op hypotheekbanken.

Artikel 23. 1. Het onder de passiva opgenomen bedrag dat de strekking heeft een voorziening te vormen tegen risico's en verplichtingen, waarvan de omvang ten tijde van het opmaken van de balans nog niet nauwkeurig bekend is, wordt naar de aard van die risico's en verplichtingen gesplitst.

2. Van deze voorzieningen worden afzonderlijk vermeld:

- a. de voorzieningen die betrekking hebben op bepaalde activa;
- b. de voorziening voor belastingverplichtingen welke na het boekjaar kunnen ontstaan;
- c. de voorziening voor pensioenverplichtingen waarvoor de onderneming risico draagt.

3. Het eerste lid en het voorschrift tot afzonderlijke vermelding van de in het tweede lid onder *a* genoemde voorzieningen zijn niet van toepassing op een instelling, als bedoeld in artikel 1, eerste lid onder *b-g*, van de Wet toezicht kredietwezen, alsmede op een hypotheekbank, voor zover de voorzieningen betrekking hebben op het algemeen risico, voortvloeiend uit de verlening van kredieten en uit het overige actieve bankbedrijf. De bedragen die aan deze voorzieningen worden toegevoegd of onttrokken ten laste, onderscheidenlijk ten gunste, van de winst- en verliesrekening worden evenwel afzonderlijk aangegeven.

Artikel 24. 1. Onder de schulden met een looptijd van ten hoogste een jaar worden afzonderlijk vermeld de bankkredieten, de schulden aan leveranciers, de handelskredieten, de schulden ter zake van pensioenen en de belastingschulden.

2. Het tweede lid van artikel 22 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 25. 1. Indien de onderneming zich heeft verbonden tot de voldoening van voor haar belangrijke financiële verplichtingen gedurende een aantal jaren, zoals ten gevolge van erfpacht, opstal, huur, pacht, koop op afbetaling, bevrachting en licentieovereenkomsten, wordt van deze verplichtingen, hetzij onder de schulden, hetzij afzonderlijk, in de toelichting melding gemaakt. Hetzelfde geldt voor andere financiële verplichtingen die naar hun aard of omvang van bijzondere betekenis zijn.

2. Het tweede lid van artikel 22 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 26. Indien de onderneming door borgtochten of dergelijke overeenkomsten garantieverplichtingen heeft aangegaan, wordt de omvang van deze verplichtingen medegedeeld.

HOOFDSTUK III

Nadere bepalingen omtrent de winst- en verliesrekening en de toelichting

Artikel 27. De mededeling van de gegevens, bedoeld in dit hoofdstuk, geschiedt in de winst- en verliesrekening of in de toelichting.

Artikel 28. In de omvang van de zaken der onderneming gedurende het verstreken boekjaar wordt inzicht gegeven volgens voor de betrokken bedrijfstak aanvaardbare maatstaven; de gegevens worden uitgedrukt, hetzij in absolute getallen, hetzij in verhoudingscijfers ten opzichte van het voorafgaande boekjaar. Tevens wordt vermeld het bedrag van de lonen en sociale lasten over het afgelopen boekjaar.

Artikel 29. 1. Over de gang van zaken van de onderneming gedurende het verstreken boekjaar wordt inzicht gegeven door vermelding van het bedrijfsresultaat, de overige baten en lasten, de winst of het verlies vóór belastingen en het geschatte bedrag voor belastingen met betrekking tot de winst. Deze cijfers worden nader gesplitst en toegelicht volgens voor de betrokken bedrijfstak aanvaardbare maatstaven.

2. Van de baten en lasten worden afzonderlijk vermeld:
  - a. de afschrijvingen op vaste activa;
  - b. de afschrijvingen op immateriële activa;
  - c. de winsten of verliezen uit deelnemingen;
  - d. de winsten of verliezen uit beleggingen;
  - e. de rentebaten;
  - f. de rentelasten;
  - g. de buitengewone baten;
  - h. de buitengewone lasten.

Artikel 30. De onderneming die overeenkomstig artikel 13, eerste lid, een geconsolideerde jaarrekening in de toelichting opneemt, behoeft geen eigen cijfers overeenkomstig de beide voorgaande artikelen te verstrekken, voor zover de geconsolideerde winst- en verliesrekening met de toelichting aan deze bepalingen voldoet.

HOOFDSTUK IV

Rechtspleging inzake jaarrekeningen

Artikel 31. 1. Iedere belanghebbende die van oordeel is dat de jaarrekening van een onderneming niet beantwoordt aan hetgeen daaromtrent in deze wet is bepaald, kan die onderneming dagvaarden en van haar in rechte vorderen haar jaarrekening in te richten overeenkomstig bij rechterlijk bevel te geven aanwijzingen.

2. De bevoegdheid tot het instellen van de in het eerste lid bedoelde rechtsvordering komt mede toe aan de procureur-generaal bij het gerechtshof te Amsterdam.

Artikel 32. De ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam is bij uitsluiting bevoegd tot kennisneming van vorderingen, als bedoeld in het vorige artikel; tegen haar arresten staat beroep in cassatie open.

Artikel 33. 1. De rechtsvordering, bedoeld in artikel 31, wordt na de vaststelling of goedkeuring van de jaarrekening ingesteld binnen een termijn van twee maanden. Met betrekking tot rechtsvorderingen omtrent stukken die ten kantore van het handelsregister moeten worden neergelegd, eindigt de termijn echter eerst nadat twee maanden sedert de dag der nederlegging zijn verstreken.

2. De dagvaarding vermeldt in welk opzicht de jaarrekening herziening behoeft.

3. Tenzij de voorzitter der ondernemingskamer bijzondere gronden aanwezig acht voor het toestaan van het nemen van conclusies van repliek en dupliek, zijn de artikelen 142 en 247, derde lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering niet van toepassing.

4. De zaak zal met gesloten deuren worden behandeld; het vonnis wordt echter in het openbaar uitgesproken.

5. De ondernemingskamer beslist niet dan nadat zij de deskundige die met het onderzoek der jaarrekening is belast geweest, heeft gehoord, althans ten verhoor opgeroepen.

Artikel 34. 1. Het bevel dat de ondernemingskamer bij toewijzing van de vordering uitvaardigt, bevat nauwkeurige aanwijzingen die de bestuurders der onderneming bij het opmaken van haar jaarrekening in acht moeten nemen.

2. Het bevel betreft hetzij de jaarrekening die aan het geschil ten grondslag ligt, hetzij zowel deze jaarrekening als een of meer toekomstige jaarrekeningen der onderneming, hetzij uitsluitend een of meer toekomstige jaarrekeningen.

3. Indien het bevel betrekking heeft op de jaarrekening die aan het geschil ten grondslag ligt, heeft het de nietigheid van de vaststelling of goedkeuring van die jaarrekening ten gevolge; de ondernemingskamer kan de gevolgen der nietigheid beperken.

4. In het geval, bedoeld in het vorige lid, geeft de ondernemingskamer aan de bestuurders der onderneming opdracht een nieuwe jaarrekening op te maken binnen een door haar te stellen termijn. Deze termijn kan afwijken van die, genoemd in de artikelen 42 van het Wetboek van Koophandel, 30, eerste lid, van de Wet op de Coöperatieve Verenigingen 1925 en 38, eerste lid, van deze wet.

5. Op verzoek van de onderneming kan de ondernemingskamer na verhoor of behoorlijke oproeping van degene op wiens vordering het bevel is uitgevaardigd de door haar ingevolge het vorige lid vastgestelde termijn eenmaal verlengen met een door haar vast te stellen tijd.

6. Op verzoek van de onderneming kan de ondernemingskamer wegens wijziging der omstandigheden haar bevel, voor zover dit betrekking heeft op toekomstige jaarrekeningen, intrekken. Zij beslist niet dan na verhoor, althans behoorlijke oproeping van degene, op wiens vordering het bevel is gegeven.

Artikel 35. Het is verboden een rechterlijk bevel dat overeenkomstig dit hoofdstuk is gegeven, niet na te komen.

HOOFDSTUK V

Bepalingen omtrent ondernemingen van onderscheiden aard

Artikel 36. 1. Een verslag, door een verzekeringsonderneming opgemaakt ingevolge artikel 28 van de Wet op het Levensverzekeringbedrijf (*Stb.* 1922, 716) of artikel 23 van de Wet op het schadeverzekeringbedrijf, geldt tevens als een jaarrekening overeenkomstig de onderhavige wet, voor zover daarin de bij deze wet vereiste gegevens zijn vermeld.

2. De ondernemingskamer geeft ten aanzien van een zodanige verzekeringsonderneming geen beslissing zonder de Verzekeringskamer in de gelegenheid te hebben gesteld terzake te worden gehoord. Zij geeft met betrekking tot de grondslagen waarop de waardering van de activa en passiva in de balans en de bepaling van het resultaat berusten, geen beslissing tot een herziening van de jaarrekening, welke de Verzekeringskamer volgens haar uitdrukkelijke verklaring niet verenigbaar acht met de mate van veiligheid welke is vereist ter waarborging van de nakoming van verplichtingen jegens polishouders en andere rechthebbenden ter zake van verzekeringsovereenkomsten.

3. Ten aanzien van ondernemingen waarop de Wet op het Levensverzekeringbedrijf (*Stb.* 1922, 716) of de Wet op het schadeverzekeringbedrijf van toepassing is, geeft onze Minister van Economische Zaken geen beslissing op een verzoek tot ontheffing als bedoeld in de artikelen 14, derde lid, onder b, en 20, vierde lid, dan nadat hij daarover de Verzekeringskamer heeft gehoord.

Artikel 37. Met betrekking tot de jaarrekening van De Nederlandsche Bank N.V. wordt van de bepalingen van deze wet afgeweken, voor zover voor de vervulling van haar in artikel 9 der Bankwet 1948 omschreven taak deze afwijking naar

het oordeel van haar raad van commissarissen en van haar Koninklijke Commissaris noodzakelijk is.

Artikel 38. 1. Het bestuur van een landbouwkredietbank in de zin van artikel 1, eerste lid onder *c*, eerste zinsnede, van de Wet toezicht kredietwezen, die geen coöperatieve vereniging is, doet op een ledenvergadering binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar onder overlegging van een jaarrekening, rekening en verantwoording over zijn in het afgelopen boekjaar gevoerde beheer.

2. Na verloop van die termijn van vijf maanden kan ieder lid de rekening en verantwoording in rechte van het bestuur vorderen.

3. Het bestuur van een zodanige landbouwkredietbank waarvan de som der activa op de balans een totaal van ten minste drie miljoen gulden aanwijst, is verplicht:

a. de jaarrekening, alvorens deze aan de ledenvergadering over te leggen, te doen onderzoeken door een deskundige, als bedoeld in artikel 42a, laatste lid, van het Wetboek van Koophandel;

b. de jaarrekening en de verklaring van de deskundige binnen een maand na de goedkeuring van de jaarrekening neder te leggen ten kantore van het handelsregister, waar de onderneming is ingeschreven.

4. De rekening en verantwoording, zomede het bewijs der goedkeuring, zijn vrij van zegelrecht.

HOOFDSTUK VI

Slotbepalingen

Artikel 39. Het Wetboek van Koophandel wordt als volgt gewijzigd:

a. Aan artikel 8 wordt een lid toegevoegd, luidende: In een geding, betrekkelijk tot een jaarrekening van een onderneming, kan de rechter de openlegging bevelen onder verbeurte van een dwangsom, te betalen aan de wederpartij.

b. Artikel 42 komt als volgt te luiden:

Jaarlijks binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar der vennootschap, behoudens verlenging van deze termijn door de algemene vergadering op grond van bijzondere omstandigheden, worden door het bestuur een balans en een winst- en verliesrekening opgemaakt, welke aan de algemene vergadering van aandeelhouders ter vaststelling worden overgelegd. De balans en de winst- en verliesrekening gaan vergezeld van een toelichting. De balans, de winst- en verliesrekening en de toelichting worden ondertekend door de bestuurders en, zo die er zijn, door de commissarissen; ontbreekt de ondertekening van een of meer hunner, dan wordt daarvan onder opgave van de reden melding gemaakt.

c. De laatste zin van artikel 42a, derde lid, wordt gelezen: Zijn bezoldiging komt ten laste van de naamloze vennootschap.

d. Aan artikel 42a wordt een lid toegevoegd, luidende: De balans, de winst- en verliesrekening en de toelichting van een naamloze vennootschap met een geplaatst kapitaal van ten minste vijfhonderdduizend gulden en die van een naamloze vennootschap, waarop artikel 42c van toepassing is, moeten worden onderzocht door een registeraccountant. Dit onderzoek mag eveneens worden verricht door een buitenlandse deskundige die daartoe door Onze Minister van Economische Zaken bij een herroepelijke vergunning is toegelaten op grond van een bewijs van bekwaamheid dat in het buitenland is verkregen; Onze Minister kan aan deze vergunning voorwaarden verbinden.

e. Het slot van de eerste zin van het eerste lid van artikel 42b wordt na de woorden „ter inzage” gelezen: en zijn afschriften daarvan verkrijgbaar voor de in het derde lid bedoelde personen.

Het derde lid wordt gelezen:

De vennootschap stelt een afschrift van de in het eerste lid bedoelde stukken om niet ter beschikking van de houders van haar aandelen en van met medewerking van haar bestuur uitgegeven certificaten van haar aandelen. Een vennootschap waarop het volgend artikel van toepassing is, stelt een afschrift van deze stukken hoogstens tegen kostprijs ter beschikking van derden.

f. In artikel 43a wordt het woord „negen” vervangen door: zes.

g. In artikel 43h wordt het woord „zesde” vervangen door: vijftiende.

h. Artikel 49 wordt gelezen:

Bij de aanbieding aan de algemene vergadering van de stukken, als bedoeld in artikel 42, brengt het bestuur mondeling of schriftelijk verslag uit omtrent de zaken van de vennootschap en het gevoerde beheer. De algemene vergadering kan steeds besluiten dat het verslag voortaan schriftelijk zal worden uitgebracht. Het schriftelijk verslag wordt gescheiden gehouden van de toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening.

Indien het verslag schriftelijk wordt uitgebracht, is artikel 42b, derde lid, van overeenkomstige toepassing.

i. Artikel 51b komt te luiden:

Commissarissen zijn, wanneer niet reeds een benoeming in-gevolge artikel 42a is geschied door de algemene vergadering van aandeelhouders, bevoegd een deskundige te benoemen, teneinde op de boekhouding regelmatig toezicht te houden en verslag uit te brengen omtrent de door het bestuur ontworpen balans-, winst en verliesrekening met toelichting, alvorens deze stukken aan de algemene vergadering worden aangeboden. De in het laatste lid van artikel 42a bedoelde verplichting rust op commissarissen, indien de benoeming niet door de algemene vergadering van aandeelhouders is geschied.

De door de commissarissen benoemde deskundige kan te allen tijde door hen worden ontslagen. Het derde lid van artikel 42a is op hem van toepassing.

j. In artikel 52 vervalt de zinsnede: „die met het toezicht op het opmaken van deze stukken zijn belast.”

Artikel 40. De artikelen 435e, 435j en 435g van het Wetboek van Strafrecht vervallen.

Artikel 41. Achter artikel 71 van de Wet op de Rechterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie wordt gevoegd een artikel 72, dat als volgt luidt:

Bij het gerechtshof te Amsterdam is een kamer onder de benaming ondernemingskamer.

De ondernemingskamer bestaat uit leden van het gerechtshof en twee niet tot de rechterlijke macht behorende personen als deskundige leden.

Wij benoemen de in het vorige lid bedoelde niet tot de rechterlijke macht behorende personen. Wij benoemen tevens voor ieder hunner zoveel plaatsvervangers als Wij dienstig oordelen. Zij worden genoemd raad, onderscheidenlijk plaatsvervangende raad, in de ondernemingskamer van het gerechtshof.

Om te kunnen worden benoemd tot raad of plaatsvervangende raad in de ondernemingskamer van het gerechtshof moet men de ouderdom van dertig jaren hebben bereikt.

De raden en plaatsvervangende raden worden benoemd voor de duur van vijf jaren. Zij zijn bij hun aftreden weder benoembaar. Op eigen verzoek kunnen zij door Ons worden ontslagen.

De ondernemingskamer houdt zitting en beslist met drie leden van het gerechtshof en twee raden; een der leden van het gerechtshof treedt op als voorzitter der ondernemingskamer.

Op de raden en plaatsvervangende raden is van overeenkomstige toepassing het bepaalde in de artikelen 10—14, 23—29 en 62, eerste lid, tweede zin, van deze wet en in de artikelen

29—42 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, met dien verstande dat het onderzoek van de redenen van wraking en het beslissen over de wraking geschiedt door de ondernemingskamer.

Wij behouden Ons voor bij algemene maatregel van bestuur nadere regelen te stellen met betrekking tot de wijze van eedsaflegging, het costuum der raden en plaatsvervangende raden, de afwezigheid, de afwisseling en de orde van de inwendige dienst der ondernemingskamer.

Artikel 42. De Wet op de Coöperatieve Verenigingen 1925 wordt als volgt gewijzigd:

a. Artikel 30 komt te luiden:

1. Het bestuur doet op een algemene vergadering binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar, onder overlegging van een balans, een winst- en verliesrekening en een toelichting op deze stukken, rekening en verantwoording over zijn in het afgelopen boekjaar gevoerde beheer.

2. Na verloop van die termijn van vijf maanden kan ieder lid de rekening en verantwoording in rechte van het bestuur vorderen.

3. Het bestuur van de coöperatieve vereniging waarvan de som der activa op de balans een totaal van ten minste drie miljoen gulden aanwijst, is verplicht:

a. de balans, de winst- en verliesrekening en de toelichting op deze stukken, alvorens deze aan de ledenvergadering over te leggen, te doen onderzoeken door een deskundige, als bedoeld in artikel 42a, laatste lid, van het Wetboek van Koophandel;

b. de balans, de winst- en verliesrekening, de toelichting op deze stukken en de verklaring van de deskundige binnen een maand na de goedkeuring van de jaarrekening neder te leggen ten kantore van het handelsregister, waar de onderneming der vereniging is ingeschreven.

4. De rekening en verantwoording, zomede het bewijs der goedkeuring, zijn vrij van zegelrecht.

b. Artikel 38 vervalt.

Artikel 43. 1. Artikel 1 van de Wet op de economische delicten wordt aldus gewijzigd dat handelen of nalaten in strijd met de voorschriften gesteld bij of krachtens:

a. het Wetboek van Koophandel, de artikelen 36f, 37c, 39, 40c, 41d, 42, 42b, 42c, 45b, 45e, 51b, eerste lid, 55b, 55c, tweede lid, 56a, eerste lid, en 56e, eerste lid;

b. de Wet op de Coöperatieve Verenigingen 1925, de artikelen 3, laatste lid, 7, eerste lid, 11, derde lid, 16, 19, tweede lid, en 30;

c. de Wet op de jaarrekening van ondernemingen, de artikelen 35 en 38;

een economisch delict oplevert, dat als overtreding als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder 4°, van de Wet op de economische delicten wordt gekwalificeerd.

2. Onze Minister van Justitie is belast met de aanpassing van artikel 1 van de Wet op de economische delicten overeenkomstig het in het vorige lid bepaalde. De hiertoe strekkende beschikking wordt in het *Staatsblad* geplaatst.

Artikel 44. Artikel V van de wet van 25 juni 1929, *Stb.* 363, vervalt.

Artikel 45. In artikel 28, vierde lid, van de wet van 17 mei 1956, *Stb.* 323, wordt de punt vervangen door de zinsnede: , alsmede in de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam.

Artikel 46. 1. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip. Zij is voor het eerst van toepassing op de jaarrekeningen die betrekking hebben op het boekjaar waarin dit tijdstip valt.

2. Wij behouden Ons evenwel voor afzonderlijke bepalingen in werking te doen treden op een ander dan het in het vorige lid bedoelde tijdstip.

3. Deze wet kan worden aangehaald als: Wet op de jaarrekening van ondernemingen.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,